

endvidere være enig med ham, naar han sagde, at det saa ud til, at Resultatet af disse mange Aars Forhandling for Djebliffet var dette, at Uoverensstemmelseerne vare blevne større. Men naar det ærede Medlem saa gif videre og vilde forsøge paa at paavise Aarsagen til, at Uoverensstemmelseerne vare blevne større, oplyser Enigheden imellem os. Maa jeg i den Anledning blot tillade mig gennem en kort Paavisning af de forløbne 19 Aars Toldhistorie — for det er 19 Aar siden, vi her paa Rigsdagen begyndte Forhandlingerne om Toldloven — at paapege, hvor Skylden efter min Mening ligger, og Aarsagen til, at vi nu synes at være fjernere fra hinanden, og at Uoverensstemmelseerne ere blevne større. Baade her i dette Ting og i det andet Ting har ofte været paavist Uretfærdigheden og Ubilligheden ved den indirekte Beskatning, og at de indirekte Skatter i det hele taget, og Toldbeskatningen i Særdeleshed, har meget lidt at gøre med det ideale Grundlag for al Beskatning, nemlig Skatteevnen, og i flere Tilfælde endogjaa staar i omvendt Forhold til Skatteevnen. Det har været omtalt saa ofte og ogsaa været berørt her i Dag, saa jeg skal ikke opholde mig videre derved, men blot hentyde til de Udtalelser, der i den Retning ere faldne baade her og i det andet Ting. Jeg skal i denne Forbindelse tillade mig at minde om, at Ubilligheden og Uretfærdigheden ved den indirekte Beskatning er bleven større i samme Grad, som de indirekte Skatter ere blevne forøgede med Aarene og navnlig forøgede i Forhold til de direkte Skatter. Jeg skal minde om, at ved Aarhundredets Begyndelse, 1806, udgjorde de indirekte Skatter kun $\frac{1}{3}$ af hele Skattebeløbet til Staten, 1841 var det vokset til $\frac{2}{5}$, 1844 til Halvdelen, i Slutningen af Trederne til $\frac{3}{4}$, i Midten af Halvfjerdsjerne til $\frac{3}{4}$, og nu ere vi naaede saa vidt, at de indirekte Skatter andrage et Beløb af over $\frac{1}{2}$ af de samlede Statskatter. Naar det er Tilfældet, og naar det maa erkendes — og det har været erkendt, ikke blot fra vor Side, men ogsaa fra anden Side — at de indirekte Skatter og navnlig Toldbeskatningen i det hele taget, er uretfærdig og ubillig, er det rimeligt, at Trangen til at saa en Forandring paa dette Omraade er bleven stærkere og stærkere med Aarene.

Saa skal jeg videre tillade mig at gøre opmærksom paa, hvad der har været krævet fra vor Side igennem de forløbne 19 Aars Toldbehandling, og hvordan Kravene fra den anden Side efter min Formening, hvad jeg ogsaa trøster mig til at godgøre med Paavisning af bestemte Rendsgerninger, ere voksede i den modsatte Retning. Der var

en Tid — det var nemlig i 1871—72 under den første Toldbehandling — da vare mine Meningsfæller, som det høje Ting vil erindre, ikke Flertal i det andet Ting, men Højre var Flertal i Folketinget. Den Gang udtalte hele det daværende Udvalg, der var nedsat om Toldloven, nogle lignende Betragtninger, som dem, jeg er fremkommen med i Dag, om Ubilligheden og Uretfærdigheden ved den indirekte Beskatning og udtalte Henfigtsmæssigheden af at komme mere og mere bort fra den indirekte Beskatning og komme over til den direkte Stat. Det blev som sagt ikke blot udtalt den Gang fra Venstres Side, men ogsaa fra Højres Side, og jeg skal nævne, at den daværende Regering fremkom med et Forslag om Nedsættelser til et Beløb af 600,000 Kr., navnlig Nedsættelser i Tolden paa almindelige Forbrugsgenstande, paa Livsfornödenheder. — Jeg skal ikke gennemgaa de følgende Toldlovsforslag omstændelig, men skal blot nævne, at i de følgende Aar fra 1871—75 gif man ind paa yderligere Nedsættelser. I Samlingen 1874—75 vilde man fra anden Side gaa ind paa en Nedsættelse af 2 Milioner, en udættet Nedgang, og — jeg kender jo ikke saa meget til disse Forhandlinger andet, end hvad jeg har kunnet læse mig til og hørt paa anden Haand — men der er mig sagt, at man ikke var langt fra den Gang at opnaa et Resultat, da man den Gang ikke var saa langt fra hinanden, og Uoverensstemmelseerne ikke vare saa store. Det, som fra Venstres Side, fra mine Meningsfællers Side er blevet krævet under hele Toldbehandling i disse 19 Aar, er som bekendt en Nedgang, en udættet Nedgang paa almindelige Forbrugsgenstande, paa saadanne Ting, som den almindelige Befolkning bruger, til et Beløb, der omtrent kan svare til Krigsskattens Beløb, den Krigsskat, der blev paalagt i Aaret 1864. Der har ikke her i Dag været videre talt om denne. Jeg vil derfor tillade mig at minde om, at i Anledning af Krigen 1864. blev der paalagt en dobbelt Krigsskat, en særlig Stat paa Formue og Vejlighed, en Stat paa Harkorn og en Indkomststat, som særlig faldt de velhavende til Last, og dernæst en Stat paa de almindeligste Forbrugsgenstande, som navnlig faldt den almindelige Befolkning til Last. Den Del af Krigsskatten, som særlig paalagdes de velhavende, er forlængst falden bort, men den anden Del, som særlig paalagdes den almindelige Befolkning, bestaar endnu den Dag i Dag, og jeg tør minde om, at den daværende Konseilspræsident, som de Herrer vide, har sagt, at denne Stats Opretholdelse længe efter at den blev udstedt, og for Resten efter at hele det Beløb, som